

Øresus i et brukerperspektiv

Neeraas Ø.

Stillhet – hva er det?

Om å leve med tinnitus. 148 s, ill. Trondheim: Communicatio forlag, 2007. Pris NOK 299 ISBN 978-82-92400-35-7

En nyskrevet bok om øresus (tinnitus) er ført i pennen av en mann som gjennom en årrekke har vært sterkt plaget. Den er først og fremst beregnet på personer med samme lidelse og deres pårørende. Forfatteren tar opp de utfordringer og tilleggsplager som tinnitus ofte byr på, men legger også vekt på hvordan de kan håndteres – mestres – og hva det krever av den enkelte og helsevesenet. Han vil spre informasjon om denne usynlig lidelsen og bidra til at de som rammes av tinnitus, får en bedre livssituasjon.

De seks kapitlene er skrevet i en fortellende jefgform. De har ikke overskrifter, og ett av kapitlene er på 50 sider, men boken er lettlest. Vi introduseres til teksten gjennom noen velskrevne linjer av en audiolog (C. Møller, Sahlgrenska Sjukhuset) og en psykiater (E. Waldenstrøm, Landaasen Rehabiliteringssenter), og den illustreres (J.A.H. Tømmervold) ved hjelp av strektegninger som er med på å klargjøre og forsterke budskapet. Henvisninger til populærvitenskapelige nettadresser og litteratur brukt i boken og som er anbefalt til fordypning, er samlet bakerst.

Forfatteren forteller sin historie som tinnitusrammet i et kronologisk perspektiv og viser hvordan han håndterer tinnitusen og livet. Dette vurderes videre i forhold til egne forventninger, hans forståelse av lidelsen og møtene med helsevesenet på de aktuelle tidspunktene. Velkjente visdomsord knyttes til hans opplevelser, erfaringer og råd for å fremme egen mestring. Rådene (f.eks. å være fysisk aktiv, drive autogen trening og avspenning og redusere stressnivået) og faktainformasjon (f.eks. om prevalens, mulige årsaker og behandlingsprinsipper) er adekvat.

Beretningen til Neeraas gir en annen type innsikt i temaet enn hva fagbøker gjør. Boken er således ikke bare nyttig lesestoff for målgruppen, men også for medisiner og annet helsepersonell. Behovet for empati, informasjon og bruk av tid i møte med denne pasientgruppen trekkes spesielt frem som viktig. Forfatteren viser at dette er nødvendig uansett om møtet finner sted i primær- eller spesialisthelsetjenesten. Han påpeker at kompetansen om tinnitus blant allmennleger må styrkes. Videre etterspørres et bredere utbygd tverrfaglig behandlings- og rehabiliteringstilbud i spesialisthelsetjenesten. Dette er i tråd med Helse- og omsorgsdepartementets anbefalinger som kom på bakgrunn av utredningen «Behandlingstilbud for tinnitusrammede» (2005) nedsatt av Sosial- og

helsedirektoratet og ledet av overlege Haakon Arnesen ved St. Olavs Hospital.

Anne-Sofie Helvik
Sykehuset Innlandet
Tynset

Kombinert indremedisinsk og kirurgisk lærebok

Lim EKS, Loke YK, Thompson AM, red.

Medicine and surgery

An integrated textbook. 1 042 s, tab, ill. London: Churchill Livingstone Elsevier, 2007. Pris GBP 45 ISBN 978-0-443-07260-4

Målgruppen er fortrinnsvis medisinstudenter. 15 kapitler omhandler ulike organsystemer og deres sykdommer. Innen hvert kapittel omtales organets ulike sykdommer, med diagnostiske

prosedyrer for å skille disse tilstandene samt medisinsk eller kirurgisk behandling som kan være aktuell. Kapitlene er rikt illustrert med bilder, figurer og tabeller, og nyvinninger innen behandling er spesielt markert med litteraturhenvisninger. Farge- og emnekoder samt en rikholdig stikkordliste er benyttet for å forenkle søk i boken. Teksten er søkbar også på Internett og kan lastes ned i utdrag på en lomme-PC ved hjelp av et individuelt passord som følger med papirutgaven.

Moderne medisin preges av økende spesialisering og raske endringer innen diagnostikk og behandling. For studenter og klinikere er det derfor en utfordring å forholde seg til fragmentert detaljkunnskap i en stadig økende mengde. Selv medisinske sannheter presentert i systematiske kunnskapsoversikter har relativt kort levetid. Å skaffe seg et overblikk over store fag som indremedisin eller kirurgi synes derfor å være en vanskelig oppgave. Forsøk på å integrere begge fagene i samme lærebok er en øvelse de fleste ville kalle det umuliges kunst, men som synes å være løst på en god måte i denne læreboken. Den burde være et egnet hjelpemiddel for medisinstudenter. Styrken er forsøket på å integrere to store fag, mens svakheten er at den derved også blir noe overfladisk. Ferdig utdannede leger i ferd med å spesialisere seg innen kirurgi eller indremedisin vil raskt finne at boken blir for lite spesifikk for deres behov.

Edvin Tore Bach-Gansmo
Nes Legesenter
Årnes

God grunnbok for forskarutdanninga

Laake P, Hjartåker A, Thelle DS et al, red.

Epidemiologiske og kliniske forskningsmetoder

551 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2007. Pris NOK 498 ISBN 978-82-05-33505-9

Dette er ei bok om epidemiologiske og kliniske forskningsmetodar skriven med tanke på doktorgradskandidatar i medisin og helsefag. Saman med søsterboka (1) kan den utgjere det generelle metodepensumet i forskarutdanninga.

Innhaldet er som ein må vente: Ein del om metodologi, ein del om dei ulike klassiske studiedesignane for epidemiologisk og klinisk forskning og ein del med ulike tema. I dette tilfellet er tema vinkla mot ulike fagfelt. Her er mellom anna kapittel om screening, registerepidemiologi, yrkesepidemiologi, ernæringsepidemiologi og genetisk epidemiologi. Ekstra aktuelt er kapitlet om farmakoepidemiologi og forskingsoppgåver knytt til det nye reseptregisteret.

Utfordringa for slike bøker er å finne balansen mellom det alle kan ha godt av å vite og det ein verkeleg treng å vite når ein skal drive med det sjølv. Stort sett held forfattarane seg til det generelle, og det trur eg er rett tenkt for føremålet. Kapitla om regresjonsmodellar og målefeilsproblem er derimot meir matematisk tunge, og delar av dei høyrer kanskje meir heime i ei statistikkbok. Positivt er det at datasetta som er brukt er tilgjengelege på ei eiga nettside for boka. Der finn ein også nokre relevante lenkjer til datakjelder og dokument.

Alt i alt interessant og godt nok som innføringsbok for doktorgradskandidatane og som følgjetekst til det obligatoriske grunnkurset for Ph.D.-utdanninga.

Steinar Hunskaar

Seksjon for allmennmedisin
Institutt for samfunnsmedisinske fag
Universitetet i Bergen

Litteratur

1. Benestad HB, Laake P. Forskningsmetode i medisin og biofag. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2004.